

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України

13.12.2018 р. № 1391

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший рівень <hr/> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	БАКАЛАВР <hr/> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	02 Культура і мистецтво <hr/> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	022 Дизайн <hr/> (код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2018**

I. ПРЕАМБУЛА

Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн».

Затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.12.2018 р. № 1391.

Розробники стандарту :

- Антонович Євген Антонович – завідувач кафедри дизайну Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (*голова підкомісії*);
- Іваненко Тетяна Олександрівна – завідувач кафедри графічного дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв (*секретар підкомісії*);
- Корсунський Віктор Олексійович – завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара;
- Лінда Світлана Миколаївна – завідувач кафедри дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка»;
- Ніколаєва Тетяна Вадимівна – завідувач кафедри художнього моделювання костюма Київського національного університету технологій та дизайну (*заступник голови підкомісії*);
- Прищенко Світлана Валеріївна – професор кафедри дизайну Інституту дизайну та реклами;
- Селівачов Михайло Романович – завідувач кафедри дизайну середовища Київського національного університету культури і мистецтв;
- Стасенко Володимир Васильович – завідувач кафедри графічного дизайну і мистецтва книги Української академії друкарства;
- Стрижова Оксана Петрівна – доцент кафедри дизайну Хмельницького національного університету;
- Чепелюк Олена Валеріївна – завідувач кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету.

Стандарт розглянуто і схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 022 «Дизайн» науково-методичної комісії з культури і мистецтва сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 2 від 12.09.2016 р.

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 7 від 27.09.2016 р.).

Фахову експертизу проводили:

1. Криволапов Михайло Олександрович – академік Національної академії мистецтв України, заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор.
2. Бутенко Володимир Григорович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України,

академік Міжнародної академії проблем людини, директор Українського науково-дослідного інституту естетичної освіти.

3. Борисов Юрій Борисович – кандидат мистецтвознавства, доцент, голова правління Спілки дизайнерів України.

Методичну експертизу проводили:

1. Сікорська Ірина Миколаївна – кандидат наук з державного управління, Національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+.
2. Таланова Жаннета Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник, менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні.

Стандарт розглянуто Міністерством культури України та Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 022 «Дизайн» науково-методичної комісії з культури і мистецтва сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 6 від 21.11.2018 р.

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Бакалавр дизайну за спеціалізацією (зазначити назву спеціалізації за наявності)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти — Бакалавр Спеціальність — 022 Дизайн Спеціалізація — (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітня програма — (зазначити назву)
Опис предметної області	<p><i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> об'єкти та процеси дизайну в промисловій, побутовій, суспільній, соціокультурній сферах життєдіяльності людини.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> формування фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов та передбачають застосування певних теорій та методів дизайну.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи дизайну та їх використання для забезпечення заданих властивостей та естетичних характеристик об'єктів дизайну (за спеціалізаціями).</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методики проектування та виготовлення одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну; технології роботи у відповідних спеціальних матеріалах (за спеціалізаціями).</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> сучасні програмні продукти, технологічне обладнання, що застосовується в сфері дизайну (за спеціалізаціями).</p>
Академічні права випускників	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» (зміни внесено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.05.2021 № 593)

Обсяг освітньої програми бакалавра на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС.

Заклад вищої освіти має право визнати та зарахувати кредити, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста):

- зі спеціальності «Дизайн»: не більше ніж 120 кредитів ЄКТС;
- за іншими спеціальностями: не більше ніж 60 кредитів ЄКТС.

На основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти

Мінімум 70% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених цим стандартом вищої освіти.

Приєм на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 3. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 5. Здатність працювати в команді. 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

	використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність застосовувати сучасні методика проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну. 2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну. 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну. 4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності. 5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності. 6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями). 7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну. 8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта. 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями). 10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями). 11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.
2. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
3. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методика дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.
4. Визначати мету, завдання та етапи проектування.

5. Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.
6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.
7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.
8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.
9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.
10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.
11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.
12. Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.
13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.
14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.
15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках.
16. Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.
17. Застосовувати сучасне загальне та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).
18. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.
19. Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в сфері дизайну, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням певних теорії та

	<p>методів дизайну. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p>
--	---

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладах вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України № 1556–VII «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37–38;
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

Генеральний директор директорату
вищої освіти і освіти дорослих

О. І. Шаров

**Пояснювальна записка до Стандарту вищої освіти України
першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 022 «Дизайн»**

1. Пояснення до спеціальної компетентності (СК) 10 «Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями)».
Під *прикладними науками* розуміються передусім: матеріалознавство, ергономіка, біоніка, нарисна геометрія і перспектива, художнє конструювання, проектування та реклама (за спеціалізаціями), тощо.
2. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (таблиця 1, с. 11).
3. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей (таблиця 2, с. 13).

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (022 «Дизайн»)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	+	+		
2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово		+	+	
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою		+	+	
4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел		+		
5. Здатність працювати в команді			+	+
6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт				+
7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності			+	
8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+	+
9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	+	+	+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну	+	+		+
2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну		+		
3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну		+		
4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності		+		
5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності	+			
6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями)		+		

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну		+		
8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта		+		
9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями)		+		
10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).	+	+		
11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності	+	+	+	+

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей (022 «Дизайн»)

Програмні результати навчання	Компетентності																				
	ІК	Загальні компетентності (ЗК)									Спеціальні компетентності (СК)										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях	+	+									+										
2. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення			+	+																	
3. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень					+						+										
4. Визначати мету, завдання та етапи проектування	+	+									+										
5. Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності	+				+																+
6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні	+					+															+
7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень											+		+							+	
8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію	+	+									+				+		+				
9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання	+	+										+	+	+			+	+	+		
10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі	+											+					+				
11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах	+												+			+					
12. Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності	+										+				+						

